

Bruselj, 21. maj 2026
(OR. en)

9065/26

TOUR 22
COMPET 547

DOPIS

Pošiljatelj: Odbor stalnih predstavnikov (1. del)
Prejemnik: Svet

Zadeva: Sklepi o oblikovanju trajnostnega in konkurenčnega turizma za prihodnost
– *odobritev*

OSNUTEK SKLEPOV SVETA

Oblikovanje trajnostnega in konkurenčnega turizma za prihodnost

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

1. OB UPOŠTEVANJU členov 6 in 195 Pogodbe o delovanju Evropske unije v zvezi s podpiranjem, usklajevanjem in dopolnjevanjem ukrepanja držav članic na področju turizma s strani Evropske unije ter ob ustreznem upoštevanju zadevnih področij pristojnosti držav članic in Unije ter načel subsidiarnosti in sorazmernosti;
2. OB OPOZARJANJU na svoje sklepe z dne 1. decembra 2022 o Evropski agendi za turizem 2030¹ (v nadaljnjem besedilu: Agenda), Načrt za prehod v turizmu² in Palmsko izjavo;
3. OB PRIZNAVANJU treh razsežnosti trajnostnosti, tj. gospodarske, socialne in okoljske, ki morajo biti sestavni del turističnih politik;
4. PRIZNAVA gospodarski prispevek turizma v EU, ki je leta 2024 predstavljal približno 7 % njene bruto dodane vrednosti, pri čemer je 10 % delovnih mest v EU in 4,6 milijona podjetij³, od katerih je 99 % malih in srednjih podjetij (MSP)⁴, povezanih s turizmom, ter prispevek turističnega sektorja k splošni konkurenčnosti Unije, pri čemer ugotavlja, da je turizem v nekaterih regijah strukturni steber gospodarstva;

¹ 15441/22.

² [Načrt za prehod v turizmu.](#)

³ Poročilo o industrijskih ekosistemih.

⁴ Evropska komisija, GD GROW, [Industrial Ecosystems Indicators Dashboard](#) (Preglednica kazalnikov industrijskih ekosistemov) (2023).

5. PRIZNAVA medsektorsko naravo turizma in pomen učinkovitega upravljanja na več ravneh v Uniji, ki vključuje Komisijo, države članice ter po potrebi regionalne in lokalne organe, organizacije za upravljanje destinacij, turistično industrijo in druge ustrezne akterje, kot so poklicne zbornice, da bi olajšali sodelovanje in izmenjavo dobrih praks ter okrepili usklajevanje med ustreznimi področji politike in sektorji, pri tem pa gradili na obstoječih okvirih in instrumentih ter se izognili nepotrebemu podvajanju.
6. POZDRAVLJA poročilo Komisije Svetu o izvajanju Agende z dne 16. decembra 2025⁵ (v nadaljnjem besedilu: poročilo), UGOTAVLJA, da glede na poročilo v državah članicah in na petih prednostnih področjih, vključno z upravljanjem na več ravneh, še vedno obstajajo vrzeli pri izvajanju, ter PRIZNAVA, da so potrebna večja in usklajena prizadevanja za odpravo teh vrzeli;
7. POUDARJA, da je treba za vzpostavitev trajnostnega, konkurenčnega in odpornega turističnega ekosistema turističnim podjetjem, zlasti MSP, destinacijam in drugim ustreznim akterjem, omogočiti, da mobilizirajo in čim boljše izkoristijo ustrezna orodja in instrumente EU, tudi s poenostavljenim in izboljšanim dostopom do razpoložljivih sredstev in financiranja EU, s tehnično pomočjo in svetovalno podporo ter strukturirano krepitvijo zmogljivosti, vzajemnim učenjem in izmenjavo dobrih praks;
8. PRIZNAVA, da geopolitične napetosti, gospodarska negotovost, vse hujši vpliv podnebnih sprememb, prekomerna uporaba in pomanjkanje naravnih virov, neuravnotežen turizem, hiter tehnološki razvoj in vztrajno pomanjkanje delovne sile vplivajo na sektor in lokalne skupnosti na destinacijah, tudi v obliki nenadnih motenj povezljivosti ter sprememb v povpraševanju in mobilnosti;

⁵ 17007/25.

9. OPOZARJA, da je turizem ključno gonilo trajnostne rasti, zaposlovanja, socialne kohezije in kulturne izmenjave v Uniji, tudi v podeželskih, obalnih, gorskih, najbolj oddaljenih in manj obiskanih regijah, ter da mora njegov razvoj varovati dobrobit prebivalcev in lokalnih skupnosti, ohranjati naravno in kulturno dediščino ter prispevati k ciljem Unije v smislu podnebne nevtralnosti, prilagajanja podnebnim spremembam, krožnega gospodarstva, digitalne preobrazbe, dolgoročne gospodarske trajnostnosti, odpornosti in konkurenčnosti;
10. OPOZARJA na pomen celoletne povezljivosti, ki je za turistični ekosistem zagotovljena z dopolnjevanjem različnih načinov prevoza;
11. POUDARJA, da se trajnostnost in konkurenčnost turističnega ekosistema Unije vzajemno krepi in dopolnjujeta, saj lahko naložbe, proizvodne in potrošniške prakse in pobude, usmerjene v trajnostnost – vključno z učinkovito rabo virov, krožnostjo, razogljičenjem, ohranjanjem narave in biotske raznovrstnosti, odpornostjo v zvezi z vodo in odpornostjo proti podnebnim spremembam –, na koncu koncev zmanjšajo stroške in tveganja, povečajo produktivnost in kakovost, okrepijo privlačnost destinacij, izkušnje prebivalcev in turistov ter izboljšajo odpornost, obenem pa da je konkurenčen turistični sektor bistven za zagotavljanje in ohranjanje naložbene zmogljivosti in inovacij, potrebnih za izvajanje zelenega in digitalnega prehoda;
12. OPOZARJA, da je turizem neločljivo povezan z dobrim delovanjem enotnega trga, in POUDARJA, da nemotena, varna in zanesljiva čezmejna potovanja ter preprečevanje neupravičene razdrobljenosti vrednostnih in dobavnih verig podpirajo enake konkurenčne pogoje za turistične akterje ter krepijo trajnostnost in konkurenčnost turističnega ekosistema Unije;

13. IZPOSTAVLJA, da je treba kot horizontalno načelo zmanjšati obstoječa upravna bremena in preprečiti uvajanje novih nepotrebnih tovrstnih bremen, ter POU DARJA, da je krovni cilj Unije poenostaviti zakonodajo EU, da bi povečali in podprli konkurenčnost ter racionalizirali postopke za podjetja, hkrati pa zaščitili gospodarske, socialne in okoljske cilje;
14. POZIVA Komisijo, naj zagotovi, da bo pri pripravi novih pobud dosežena skladnost z obstoječimi zakonodajnimi akti, in sicer tako, da se prepreči nepotrebno prekrivanje, in da bodo predlogi podprti z ustreznimi ocenami učinka v skladu z načeli boljšega pravnega urejanja ter ob upoštevanju posebnosti in razdrobljene strukture turističnega ekosistema ter morebitnega bremena za MSP;

Lokalne skupnosti in socialna enakost

15. SE ZAVEDA vse večjega izziva neuravnoteženega turizma, ki pomeni tako „prekomeren turizem“ kot tudi „nezadosten turizem“ ter ki ga zaznamujeta prostorska in sezonska koncentracija turističnih tokov in naložb, kar prinaša pritisk na določene destinacije in zamujene priložnosti drugod, ter POU DARJA, da je treba dodatno pozornost nameniti obrobnim, podeželskim, otoškim, gorskim in oddaljenim destinacijam, da bi okrepili regionalno ravnovesje in sprostili njihov turistični potencial;
16. POU DARJA pomen kohezijske politike pri podpiranju trajnostnega in uravnoveženega razvoja turizma ter odpornosti destinacij, in sicer v skladu s teritorialnimi strategijami;
17. SPODBUJA države članice, naj:
 - a) poglobijo svoje razumevanje uravnoveženega turizma:
 - i. s sistematičnim zbiranjem, analiziranjem in uporabo podatkov o prostorski in sezonski koncentraciji turističnih tokov, pritiskih, povezanih z razvojem in turizmom, izzivih in širjenju koristi na ravni destinacij;
 - ii. z izboljšanjem korelacije podatkov o turizmu s stanovanjskimi pritiski, dinamiko trgov dela, vplivi na okolje in kakovostjo življenja prebivalstva;

- b) po potrebi oblikujejo in izvajajo nacionalne in regionalne politike za uravnotežen turizem:
 - i. s katerimi spodbujajo prostorske in časovne prerazporeditve turističnih tokov na trajnosten način, tudi v podeželske, gorske, otoške, oddaljene in najbolj oddaljene regije ter v manj obiskana mestna območja, ter zagotavljajo sodelovanje med vsemi ustreznimi akterji;
 - ii. s katerimi se podpira diverzifikacija turističnih proizvodov, to pa dodatno krepi odpornost lokalnih turističnih vrednostnih in dobavnih verig;
- c) povečajo vključenost skupnosti in socialno enakost:
 - i. tako, da z uporabo ustreznih metodoloških orodij, kot so analize, raziskave in posvetovanja, pri oblikovanju, izvajanju in spremljanju strategij za turizem zagotovijo smiselno sodelovanje prebivalcev, lokalnih skupnosti, mikropodjetij in MSP, delovne sile in združenj v turizmu;
 - ii. s spodbujanjem odgovornih, dostopnih in vključujočih turističnih modelov – vključno z boljšim dostopom za invalide –, ki pravično razširjajo koristi, spoštujejo lokalne kulture in zmanjšujejo negativne zunanje učinke za prebivalce in prebivalke;
 - iii. z uporabo rezultatov Eurobarometra in drugih primerljivih raziskav, s katerimi se spremlja, kako državljani in državljanke dojemajo dogajanje ter kakšni sta družbena sprejemljivost turizma in kakovost življenja na destinacijah;

18. POZIVA Komisijo, naj:

- a) v sodelovanju z državami članicami ter na podlagi obstoječega in tekočega dela institucij EU, strokovnih skupin EU in držav članic na področju odpornosti in socialne trajnostnosti pripravi smernice za odpravo neuravnoteženega turizma;
- b) preuči možnosti, ki bi lahko prebivalstvu olajšale dostop do športnih, kulturnih in drugih rekreacijskih storitev na voljo na destinacijah;

- c) objavlja statistične podatke, zbrane v skladu z uredbo o statistiki turizma, statistične raziskave in druge inovativne vire na platformi EU za turizem in v preglednici turizma EU ter izmenjuje dobre prakse za merjenje uravnoveženega turizma;

Povezljivost in trajnostna mobilnost

19. PRIZNAVA, da so zanesljive, cenovno ugodne, dostopne, pogoste in celoletne zračne, kopenske in vodne povezave ključne za uravnovežen razvoj turizma, teritorialno kohezijo in mobilnost državljanov in državljanek, zlasti za otoške države članice ter otoške in najbolj oddaljene regije, v katerih sta dostopnost in gospodarska dejavnost večinoma odvisni od zračnega prevoza, in za podeželske, gorske in oddaljene regije;
20. POUDARJA pomen široko dostopnih trajnostnih in večmodalnih rešitev za mobilnost ter zmanjšanja ovir za prosto gibanje, kar bo prispevalo k zmanjšanju vpliva prometa na okolje in nemoteno potovalno izkušnjo za turiste oziroma prebivalstvo, ter OPOZARJA, kako pomembno je sporočilo Komisije o železnicah za visoke hitrosti⁶ za spodbujanje trajnostne in povezane železniške mobilnosti po vsej Uniji;
21. OPOZARJA, da je dostopnost načinov prevoza za vse potnike, tudi tiste z omejeno mobilnostjo in invalide, ključnega pomena za vključujoči turizem;
22. SPODBUJA države članice, naj:
- a) izvajajo lokalne, regionalne, nacionalne in čezmejne prometne rešitve za uravnovežen turizem, ki zajemajo možnosti trajnostne mobilnosti in infrastrukture, s katerimi se izboljšuje dostop do manj znanih destinacij in odpravlja problem sezonskosti, in sicer v sinergiji s politikami EU na področju prometa in povezljivosti, s posebnim poudarkom na otokih ter podeželskih, gorskih, najbolj oddaljenih in oddaljenih regijah;

⁶ [COM\(2025\) 903 final, „Povezovanje Evrope z železnico za visoke hitrosti“](#).

- b) spodbujajo trajnostne, večmodalne in čezmejne turistične povezave, kot so železnica, avtobusi, trajekti in druge oblike javnega prevoza, pa tudi kolesarjenje, vključno z rešitvami za zadnji del poti znotraj destinacij, tudi proti oddaljenim podeželskim območjem;
- c) olajšujejo razvoj infrastrukture, povezane s povezljivostjo (kot je polnilna infrastruktura), in ustreznih storitev, ki koristijo tako lokalnim skupnostim kot turističnim tokovom, vključno z dostopnimi, interoperabilnimi in po potrebi čezmejno kompatibilnimi digitalnimi storitvami, kar prispeva k nemotenemu potovanju;
- d) zbirajo in uporabljajo podatke in kazalnike o vzorcih mobilnosti v turizmu ter v okviru nacionalnih in regionalnih pristopov k spremljanju turizma;
- e) vzpostavijo regionalno in tematsko sodelovanje, da bi olajšale čezmejno potovanje, tudi v sosednje države članice in tretje države;

23. POZIVA Komisijo, naj:

- a) v prometnih politikah in načrtovanju EU upošteva potrebe držav članic glede povezljivosti in dostopnosti, povezane s turizmom, vključno s strukturno odvisnostjo, povezano z letalsko povezljivostjo, in posebnimi omejitvami otoških držav članic ter otoških, obrobnih, najbolj oddaljenih in oddaljenih regij, da bi podprli teritorialno kohezijo in uravnotežen razvoj destinacij;
- b) izboljša nemotena večmodalna potovanja med destinacijami, pa tudi informacije in storitve ter integrirane rešitve za nakup vozovnic, med drugim s prizadevanji za interoperabilnost in standardizacijo ter z olajšanjem dostopa do storitev mobilnosti na zahtevo;
- c) olajša izmenjavo dobrih praks in sodelovanje med lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi organi, da bi bila splošna izkušnja mobilnosti turistov na destinaciji boljša;

Zeleni prehod in podnebne spremembe

24. PRIZNAVA, da je turistični ekosistem vse bolj izpostavljen podnebnim spremembam in degradaciji okolja, kar predstavlja sistemska tveganja za gospodarsko in socialno trajnostnost, ter da lahko na ekosistem negativno vplivajo ekstremni vremenski pojavi, vodni stres, izguba biotske raznovrstnosti in onesnaženost;
25. POUDARJA, da so pospeševanje ukrepov za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, varstvo biotske raznovrstnosti in obnavljanje naravnih ekosistemov v skladu s podnebnimi in okoljskimi cilji Unije nepogrešljivi za ohranjanje dolgoročne odpornosti, privlačnosti in konkurenčnosti destinacij in turističnih podjetij, pri čemer je treba med drugim nadaljnjo pozornost nameniti prehodu na bolj regenerativne pristope k turizmu, ki koristijo naravi in destinacijam;
26. POZIVA države članice, naj:
- a) pospešijo zeleni prehod turizma v skladu z evropskim zelenim dogovorom, podnebnimi cilji in politikami krožnega gospodarstva, in sicer:
 - i. s spodbujanjem turističnih podjetij, da sprejmejo z viri gospodarne, nizkoogljične in krožne poslovne modele;
 - ii. s spodbujanjem ponudnikov turističnih storitev in destinacij k uporabi integriranih orodij in preverjenih sistemov okoljskega upravljanja, kot sta znak EU za okolje in EMAS, ter priznanih nacionalnih sistemov;
 - b) okrepijo blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje s politikami na področju turizma, ki najbolj prispevajo h gospodarski, socialni in okoljski trajnostnosti, in sicer:
 - i. z upravljanjem turističnih tokov ter promoviranjem turističnih proizvodov in sonaravnih rešitev, ki so odpornejši na vplive podnebnih sprememb;
 - ii. z razmislekom o tem, ali naj se vidiki podnebnih sprememb vključijo v strategije na področju turizma in po potrebi v načrtovanje naložb;

- iii. z obravnavanjem potreb po prilagajanju infrastrukture, zaščite obalnih območij in morskega okolja ter prometa, zlasti na območjih, ki so močno izpostavljena tveganjem, povezanim s podnebnimi spremembami, v skladu z lokalnimi podnebnimi projekcijami;
- c) opredelijo ustrezne ukrepe za pospešitev zelenega prehoda destinacij in podjetij;

27. POZIVA Komisijo, naj:

- a) še naprej podpira projekte raziskav in inovacij ter obsežne pilotne projekte o krožnem in trajnostnem turizmu, zlasti z dejavnostmi, ki podpirajo podnebne in okoljske ukrepe, kot je sedANJI program LIFE, ter prek pobude za krožna mesta in regije ter drugih ustreznih obstoječih instrumentov spodbuja razširjanje potrjenih modelov;
- b) podpira prizadevanja držav članic in turističnih podjetij za zmanjšanje njihovega okoljskega odtisa, zagotavlja, da je turistični ekosistem del novega celostnega okvira EU za evropsko odpornost proti podnebnim spremembam in obvladovanje tveganj⁷, ter razvija znanje in smernice za pomoč destinacijam in podjetjem pri obravnavanju podnebnih sprememb;
- c) pripravlja podnebne napovedi, povezane s turizmom, vključno z analizo dolgoročnih napovedi, pri čemer uporablja obstoječa orodja, kot je Copernicusova storitev za spremljanje podnebnih sprememb⁸, da se ocenijo tveganja in priložnosti ter spodbudi izmenjava med državami članicami s podobnimi izzivi, zlasti v zvezi s politikami za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje;
- d) pripravi in redno posodablja seznam certifikatov in znakov trajnostnosti, ki so priznani na ravni EU ali nacionalni ravni;

⁷ Evropska odpornost proti podnebnim spremembam in obvladovanje tveganj – Celostni okvir – Podnebni ukrepi

⁸ [Copernicus – Podnebne spremembe](#)

Digitalna preobrazba, podatki in inovacije

28. PRIZNAVA, da so trden evropski okvir za podatke o turizmu in vključevanje strateškega načrtovanja, vključno s skupnim interoperabilnim podatkovnim ekosistemom, smernicami o umetni inteligenci, na podatkih temelječim upravljanjem destinacij, naprednimi podatkovnimi orodji in inovativnimi storitvami na področju potovalnih tehnologij, strateški vzvodi za boljše načrtovanje, konkurenčnost, trajnostnost in odpornost turizma;
29. SPODBUJA države članice, naj:
- a) spodbujajo učinkovito uporabo razpoložljivih digitalnih orodij s strani turističnih podjetij in javnih organov, pristojnih za upravljanje destinacij, v skladu s cilji digitalnega desetletja⁹;
 - b) sistematično zbirajo visokokakovostne podatke v realnem času, po potrebi z uporabo obstoječih digitalnih platform, med drugim podatke, ki so na voljo na podlagi okvira EU za podatke o kratkoročnem najemu, ter analizirajo in uporabijo podatke o strateškem načrtovanju, prostorskem in sezonskem upravljanju turističnih tokov, naložbah ter koristih in pritiskih, povezanih s turizmom;
 - c) spodbujajo inovativne in vključujoče turistične storitve ter na podatkih temelječe pristope k upravljanju destinacij za relevantne akterje iz javnega in zasebnega sektorja – ob spoštovanju temeljnih pravic, zasebnosti in varstva podatkov;
30. POZIVA Komisijo, naj v sodelovanju z Eurostatom in nacionalnimi statističnimi organi pregleda in izboljša pokritost primerljivih statističnih podatkov o turizmu, in sicer od osnovnih statističnih podatkov o potovanjih in prenočitvah do podatkov o gospodarskih, socialnih in okoljskih vplivih turizma, pri čemer naj izkoristi digitalne tehnologije in napredno analitiko za izboljšanje kakovosti in pravočasnosti podatkov o turizmu, hkrati pa prepreči nepotrebno upravno breme;

⁹ [Program politike Digitalno desetletje do leta 2030](#)

31. POZIVA Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami:
- a) pospeši uvajanje skupnega evropskega podatkovnega prostora za turizem, vključno z:
 - i. razvojem standardov za interoperabilnost in upravljanje podatkov, ki bodo podlaga za z dokazi podprto načrtovanje, spremljanje in primerljivost v vseh državah članicah in z drugimi sektorskimi podatkovnimi prostori;
 - ii. nadaljnjim razvojem preglednice EU za turizem, utrjevanjem in spodbujanjem platforme EU za turizem kot celostne podporne platforme ter razvojem ustreznih možnosti upravljanja in mehanizmov sodelovanja, kot je Konzorcij evropske digitalne infrastrukture;
 - iii. zagotavljanjem interoperabilnih orodij evropskega podatkovnega prostora za turizem, tehnične podpore in spodbud za lastnike podatkov, da se zagotovijo tehnične in operativne digitalne zmogljivosti podjetij, organizacij za upravljanje destinacij, lokalnih organov in drugih ustreznih akterjev ter kritična masa ponudnikov in uporabnikov podatkov v celotnem turističnem ekosistemu;
 - b) krepi konkurenčen in inovativen turistični ekosistem na digitalnem področju, in sicer:
 - i. s spodbujanjem mreženja med inkubatorji, pospeševalci in relevantnimi inovacijskimi vozlišči;
 - ii. z omogočanjem enakih konkurenčnih pogojev, po potrebi tudi z učinkovitim izvajanjem ustreznih digitalnih pravil EU, pri tem pa obravnava odvisnosti od rešitev na področju potovalnih tehnologij iz tretjih držav, tudi s promoviranjem evropskih alternativ, odprtih standardov in prenosljivosti podatkov ter nadzora uporabnikov nad podatki;
 - iii. z zagotavljanjem, da imajo MSP, zagonska podjetja, podjetja v razširitveni fazi ter po potrebi organizacije za upravljanje destinacij in javni organi dostop do financiranja EU, kaskadnega financiranja in svetovalnih storitev za digitalne naložbe, ter s spodbujanjem čezmejnih sinergij med ustreznimi deležniki, ki se ukvarjajo z digitalizacijo;

32. POZIVA Komisijo, naj v sodelovanju s panogo in drugimi deležniki:
- a) še naprej podpira projekte na področju raziskav in inovacij, testna okolja in pilotne projekte v zvezi z digitalnimi orodji in storitvami v turizmu, vključno s tistimi, ki krepijo pametne destinacije, izboljšujejo dostopnost, podpirajo inovacije in povečujejo odpornost;
 - b) v skladu s strategijo za uporabo umetne inteligence¹⁰, ob upoštevanju zakonodaje in strategij EU ter ob priznavanju relevantnih obstoječih delovnih področij podpre pobudo za razvoj smernic o odgovorni in učinkoviti uporabi umetne inteligence v turizmu, ki jo vodi panoga;

Spretnosti in kakovostna zaposlitev

33. POUDARJA, da so kakovostna zaposlitev, ustrezni delovni pogoji ter razvoj spretnosti v skladu z evropskim izobraževalnim prostorom¹¹, unijo spretnosti¹² in načrtom za kakovostna delovna mesta¹³, tudi prek pobude evropski pakt za spretnosti ter nacionalnih in regionalnih partnerstev za spretnosti, ključnega pomena za dolgoročno konkurenčnost in odpornost turističnega sektorja; PRIZNAVA, da je navedeno ključno za obravnavanje strukturnega pomanjkanja delovne sile in spretnosti, tudi glede na demografske spremembe, ter za analizo sezonskih in prostorskih vzorcev zaposlovanja, zlasti pa je pomembno na področju gostinstva in turističnih storitev, pa tudi, da bi se povečala privlačnost poklicnih poti v turizmu in bi se v tem sektorju zadržalo več delavcev;
34. SPODBUJA države članice, naj v skladu s svojimi pristojnostmi:
- a) spodbujajo vseživljenjsko učenje, izpopolnjevanje in preusposabljanje turističnih delavcev in iskalcev zaposlitve, s posebnim poudarkom na zelenih, digitalnih, podjetniških ter socialnih in medkulturnih kompetencah, ter zagotovijo večjo prepoznavnost in domet ukrepov, da bi čim bolj povečali njihov učinek in uporabo;

¹⁰ [Strategija za uporabo umetne inteligence](#)

¹¹ [Evropski izobraževalni prostor](#)

¹² COM(2025) 90 final.

¹³ COM(2025) 944 final.

- b) razširijo nacionalna in regionalna partnerstva za spretnosti v turističnih regijah ter okrepijo vlogo organizacij za upravljanje destinacij, regionalnih in lokalnih organov ter drugih ustreznih akterjev kot multiplikatorjev spretnosti;
- c) okrepijo nacionalna in regionalna orodja za zbiranje podatkov o spretnostih in napovedovanje potreb po njih, tudi tako, da se v evropski podatkovni prostor za turizem prispevajo ustrezni podatki, povezani z zaposlovanjem in spretnostmi;
- d) izmenjujejo dobre prakse v zvezi z upravljanjem sezonskosti, poklicnimi potmi in zadržanjem delavcev, in sicer tako, da izboljšajo razpoložljivost primerljivih informacij o spretnostih in potrebah po delovni sili ter o kakovosti delovnih mest;

35. POZIVA Komisijo, naj:

- a) nadaljuje delo v zvezi s pobudo evropski pakt za spretnosti, vključno z obsežnim partnerstvom za spretnosti na področju turizma ter drugimi povezanimi programi za izpopolnjevanje in preusposabljanje;
- b) podpira razvoj primerljivih naprednih integriranih orodij na ravni EU za zbiranje podatkov o spretnostih ter napovedovanje potreb po njih v turizmu, vključno z usklajevanjem, metodološkimi smernicami in učinkovito uporabo evropskega podatkovnega prostora za turizem;
- c) še naprej podpira projekte, povezane s turizmom, v okviru programov EU in drugih instrumentov, ki podpirajo spretnosti in mobilnost delovne sile v turizmu;
- d) v sodelovanju z državami članicami nadalje preuči in spodbuja uporabo mreže evropskih služb za zaposlovanje (EURES), da bi se izboljšale storitve povezovanja ponudbe delovnih mest in povpraševanja po njih po vsej EU, tudi za obravnavanje sezonskega povpraševanja in vrzeli v zaposlenosti;

Odpornost, prilagodljivo upravljanje in pripravljenost na krize

36. POUDARJA, da je treba brez poseganja v obstoječe instrumente okrepiti pripravljenost in odzivanje na krize v celotnem turističnem ekosistemu, in sicer:

- a) z razvojem strukturirane ocene tveganja in preprečevanja, načrtovanja ravnanja v nepredvidljivih razmerah in sistemov zgodnjega opozarjanja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni ter ravni EU na podlagi obstoječih projektov EU¹⁴;

¹⁴ Krizno upravljanje in upravljanje v turizmu – Izvajalska agencija Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja (EISMEA).

- b) z izboljšanjem komuniciranja v kriznih razmerah, vključno z dostopnimi informacijami v več jezikih in oblikah, ob upoštevanju potreb ranljivih potnikov;
- c) z vključevanjem kriznega upravljanja, prilagajanja podnebnim spremembam, vidikov varnih in zanesljivih potovanj ter zmanjševanja tveganja nesreč v strategije na področju turizma in okvire pametnih destinacij;

37. SPODBUJA prilagodljivo upravljanje turizma, in sicer:

- a) z uporabo podatkov in sistemov spremljanja v realnem času za upravljanje tokov turistov in dnevnih obiskovalcev ter ciljno usmerjeno in sorazmerno prilagajanje ukrepov;
- b) s spodbujanjem diverzifikacije turističnih proizvodov, kot so počasni in naravni turizem, kulturni turizem, poslovna potovanja in MICE (sestanki, spodbude, konference in razstave), s povečanjem segmentacije trga in podaljšanjem turistične sezone, da se zmanjšata ranljivost in izpostavljenost pretresom ter neuravnotežen turizem;
- c) s spodbujanjem medsektorskega sodelovanja z drugimi področji politike, kot so promet, okolje, kultura, digitalno področje in zdravje, za obvladovanje negotovosti in zunanjih pretresov;

38. POZIVA Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami:

- a) podpira destinacije, zlasti organizacije za upravljanje destinacij, pri krepitvi odpornosti in socialne trajnostnosti, tudi s projekti in pobudami, ki jih financira EU in ki ustvarjajo ponovljive dobre prakse, s poudarkom na lokalnih skupnostih in okolju;
- b) zagotovi, da se pripravljenosti na krize, preprečevanju tveganj in prilagajanju podnebnim spremembam namenita večja pozornost in podpora;
- c) omogoča boljše usklajevanje med državami članicami in z ustreznimi deležniki za izboljšanje pripravljenosti in odzivanja, po potrebi tudi z ad hoc ureditvami usklajevanja, ob upoštevanju posebnosti turističnega ekosistema;
- d) po potrebi sprejme ukrepe in predloge za ublažitev negativnih posledic kriz, ki pomembno vplivajo na evropski turistični ekosistem;

Upravljanje na več ravneh

39. PRIZNAVA pomen močnega upravljanja na več ravneh in z več deležniki, ki vključuje vsa ustrezna področja politike in relevantne deležnike, kot so organizacije za upravljanje destinacij, združenja, lokalne skupnosti, podjetja in drugi ustrezni akterji;
40. POUDARJA, kako pomembno je sodelovanje z ustreznimi mednarodnimi partnerji in organizacijami, kjer je to ustrezno, da bi se povečale skladnost, odpornost in svetovna konkurenčnost evropskega turističnega ekosistema;
41. PRIZNAVA, da je treba preučiti možne načine za nadaljnjo krepitev upravljanja pripravljenosti na krize ter prilagajanja podnebnim spremembam in odpornosti nanje, hkrati pa preprečiti podvajanje, kar bi dosegli s konsolidacijo in uskladitvijo obstoječih okvirov upravljanja, po potrebi vključno s tistimi, ki podpirajo spremljanje napredka pri doseganju ustreznih ciljev agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in poročanje o njem;
42. POUDARJA, da je treba povečati vidnost Evrope kot prve destinacije med destinacijami, in sicer s promoviranjem njene podobe kot varne, trajnostne in vključujoče destinacije ter zavedanjem, da sta varnost in zaščita ključnega pomena za zaupanje turistov, hkrati pa je treba v celoti spoštovati avtonomijo nacionalnih in regionalnih blagovnih znamk ter zagotoviti enako raven vidnosti za različne destinacije;
43. SPODBUJA države članice, naj:
 - a) okrepijo usklajevanje med turizmom in povezanimi področji politike, kot so promet, okolje, regionalni razvoj, digitalno področje, inovacije, spretnosti, izobraževanje, trg dela, kultura in šport, in sicer tako, da vidik turizma upoštevajo v ustreznih pobudah politike;

- b) okrepijo nadnacionalno razsežnost turizma s čezmejnimi, tematskim ali regionalnim sodelovanjem, vključno z razvojem grozdov, in po potrebi usklajujejo pristope v ustreznih mednarodnih forumih za turizem;
- c) okrepijo strukturiran dialog med nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi, organizacijami za upravljanje destinacij in drugimi relevantnimi akterji, da bi se izboljšali zbiranje podatkov, kazalniki, po potrebi tudi okviri kazalnikov in orodja za poročanje, ki so usklajeni s cilji trajnostnega razvoja, usklajevanje strategij in izvajanje politik trajnostnega turizma;

44. POZIVA Komisijo, naj:

- a) spodbuja medsektorsko sodelovanje na drugih ustreznih področjih politike EU, kot so promet, kohezijska in regionalna politika, okolje, stanovanja, varstvo potrošnikov, kultura in šport, z upoštevanjem vidika turizma v ustreznih pobudah politike, racionalizacijo postopkov, da bi se ustvarilo skladno okolje politike, ki spodbuja naložbe in je ugodno za turizem;
- b) okrepi mednarodno razsežnost turističnega ekosistema EU kot elementa zunanjega delovanja in gospodarske diplomacije Unije, med drugim:
 - i. s krepitvijo sodelovanja in strukturiranih izmenjav s partnerskimi državami in regijami, pomembnimi za turizem in povezljivost;
 - ii. s sodelovanjem, kot je ustrezno, v ustreznih mednarodnih organizacijah in forumih ter pri njihovem analitičnem delu in delu v zvezi z določanjem standardov, vključno z ZN, Svetovno turistično organizacijo, OECD in ustreznimi delovnimi skupinami v okviru G7/G20;
 - iii. s podpiranjem mednarodnega sodelovanja pri izmenjavi dobrih praks ter primerljivosti podatkov in kazalnikov o turizmu, po potrebi v sodelovanju z državami članicami;
- c) v platformo EU za turizem vključi uporabniku prijazno točko „vse na enem mestu“, da se zagotovijo razpoložljive informacije za turistični ekosistem ter ustrezna podpora in možnosti financiranja;

- d) spodbuja skladen diskurz o turizmu in ozaveščanje na ravni EU, ob dopolnjevanju nacionalne in regionalne avtonomije in raznolikosti blagovnih znamk ter kompetenc na področju promocije, in sicer:
- i. s posodobitvijo diskurza in blagovne znamke „Evropa kot destinacija“ v tesnem sodelovanju z državami članicami, pri čemer je treba zagotoviti, da so v celoti vključene otoške, najbolj oddaljene in manj obiskane regije;
 - ii. z boljšo usklajenostjo med diskurzom o turizmu, trajnostnimi cilji in širšimi prednostnimi nalogami politike EU;

Spremljanje in nadaljnji ukrepi

45. POZIVA Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami in zadevnimi deležniki podpre in spremlja izvajanje teh sklepov, ki temeljijo na Sklepih Sveta o Evropski agendi za turizem 2030;
46. POZIVA Komisijo, naj spremlja in Svetu vsaka tri leta po sprejetju teh sklepov predloži konsolidirano poročilo o njihovem izvajanju ter o ustreznih ukrepih iz Priloge k Sklepom Sveta o Evropski agendi za turizem 2030;
47. POZIVA Komisijo, naj pri pripravi prihodnje strategije EU za trajnostni turizem ustrezno upošteva te sklepe ter v njih opredeljene prednostne naloge in ukrepe;
48. POZIVA deležnike v turizmu, naj izvajajo te sklepe in pri tem sodelujejo s Komisijo in državami članicami, ozaveščajo svoje partnerje in stranke, prispevajo strokovno znanje in izkušnje ter širijo znanje in dosežene rezultate.